

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİS BAŞKANLIĞI'NA

TCDD'nin daha etkin, verimli bir kurum haline getirilmesi ve yolcuların güvenliğinin sağlanması için yapılması gerekenlerin tespit edilmesi amacıyla Anayasa'mn 98'inci, İktüzüğün 104 ve 105'inci maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılması için gereğini arz ederiz.

Kemal PEKÖZ

Adana Milletvekili

GEREKÇE

Türkiye Cumhuriyeti Devlet Demiryolları (TCDD) 2019 yılına ait Sayıştay Denetim Raporları TBMM'ye gönderilmiştir. Sayıştay denetim sonucunda 26 bulgu tespit etmesine rağmen kurumun 2019 yılına ilişkin mali rapor ve tablolarının tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varmıştır.

Söz konusu raporda yer alan 26 bulgudan bazıları şunlardır; ihaleli veya ihalesiz olarak kiraya verilen veya satılan taşınmazlarla ilgili hukuki sorunlar, risk seviyesi yüksek olan hemzemin geçitleri konusunda gerekli alt veya üst geçit çalışmalarının tamamlanmaması, aynı demiryolu hattı üzerinde farklı yazılımlara sahip sinyalizasyon sistemlerinin kurulması, yönetmelik şartlarına göre ihale edilmeyen işler, yapım işi ihalelerinde hatalı uygulamalar, kira süresi biten taşınmazların yeniden ihale yapılmaksızın uzun sürelerle aynı kişilere kiraya verilmesi, TCDD ile TCDD TAŞIMACILIK A.Ş. arasında tren kazalarındaki sorumluluk oranlarının belirlenmesinde ihtilafa düşülmesi nedeniyle zararın hangi şirket tarafından karşılanması gerektiğinin belirlenememesi, bazı iş sözleşmelerinde yüklenicilere yaptırım uygulanmasına ilişkin hüküm bulunmaması, açık ihale usulü ile yapılması gereken yapım işlerinden bazılarının pazarlık usulü ile yapılması, bazı kiralardan tahsil edilmemesi, personel çalıştırılmasına dayalı hizmet alımlarındaki hatalı uygulamalar nedeniyle yüklenicilere fazla ödeme yapılması, maliyet muhasebesi sisteminin etkin bir şekilde uygulanmaması. Söz konusu bulgulara ve önerilere göre kurum uygulamaları hem kurumu zarara uğratmakta hem de demiryolu ile ulaşım sağlayan yaklaşık 20 milyon insanın güvenliğini tehlikeye atmaktadır.

Konvansiyonel hatlar ve YHT hatlarında bulunan sorunlar ile TCDD'nin yeniden yapılandırılması uygulamaları kazaların başlıca nedenidir ve Türkiye'deki ölümlü tren kazaları dünya ortalamasının yaklaşık üç kat üzerindedir. 2020-2019 yılları arasında trenden düşme, şahsa çarpma ve hemzemin geçitte meydana gelen kazalar dahil olmak üzere toplamda 1678 kişi demir yolunda hayatını kaybetmiştir.

Ülkemizde demiryolu yolcu taşımacılığı oranı 1950 yılında yüzde 42,2 iken şu an yüzde 1'e; demiryolu yük taşımacılığı ise yüzde 55,1 iken şu an yüzde 4,1'e gerilemiştir. Doğru bir demiryolu politikası kamu işletmeciliği, kamusal hizmet perspektifi, mühendislik disiplinlerine önem verilmesi, yük ve yolcu taşımada ağırlığın demiryollarına verilmesi, liyakatli bir kadro politikası, ulaşımın tamamının kombine taşımacılıkla bütünlüklü bir şekilde planlanması, maliyet, arazi, kullanım ömrü, güvenlik, enerji verimliliği, çevre gibi asli unsurlara dayanması gerekmektedir. Bu çerçevede ulaşım güvenliğini etkileyen bütün hatların onarılması, kazalarda önemli rolleri bulunan elektrifikasyon ve sinyalizasyon gereksinimlerinin ivedilikle karşılanması; hizmet dışı bırakılan bakım-tamir atölyeleri ve bütün tesislerin yeniden işlevli kılınması; TCDD'nin parçalanarak işlevsizleştirilmesi, siyasi kadro atamaları ve her düzeydeki uzman kadro kıyımına/sürgününe son verilmesi gerekmektedir.

Tüm bunlardan hareketle TCDD'nin daha etkin, verimli bir kurum haline getirilmesi ve yolcuların güvenliğinin sağlanması için sinyalizasyon başta olmak üzere kurumsal hata ve eksikliklerin tespit edilerek yapılabileceklerin belirlenmesi için bir araştırma komisyonu kurulması elzemdir.

1	TULAY HATIMOĞULLARI ORUÇ	ADANA	Flam.
2			
3	ABDULLAH KOÇ	AĞRI	A. Kuy
4	BERDAN ÖZTÜRK	AĞRI	B. Öztürk
5	DİRAYET DİLAN TAŞDEMİR	AĞRI	2A1
6	FİLİZ KERESTECİOĞLU	ANKARA	P. F. 13
7	KEMAL BÜLBÜL	ANTALYA	K. Bulbul
8	AYŞE ACAR BAŞARAN	BATMAN	A. Acar
9	NECDET İPEKYÜZ	BATMAN	Necdet İpekyüz
10	MEHMET RUŞTU TIRYAKİ	BATMAN	M. Ruştü Tiryakî
11	FELEKNAS UCA	BATMAN	F. Uca
12	ERDAL AYDEMİR	BİNGÖL	E. Aydemir
13	SEMRA GÜZEL	DİYARBAKIR	S. Güzel
14	HİŞYAR ÖZSOY	DİYARBAKIR	H. Özsoy
15	GARO PAYLAN	DİYARBAKIR	G. Paylan
16	İMAM TAŞÇIER	DİYARBAKIR	İ. Taşcier
17	REMZİYE TOSUN	DİYARBAKIR	R. Tosun
18	ŞEVİN COŞKUN	MUŞ	Ş. Coşkun
19	NUSRETTİN MAÇIN	ŞANLIURFA	N. Maçın
20	HASAN ÖZGÜNEŞ	ŞIRNAK	H. Özgüneş